

INGA, HET TOVERWOORD

Reeds van bij de aanvang van de koloniale tijd, hadden sommige pioniers opgemerkt dat de bovenloop van de Congostroom, niet zo ver van de zee kust, een merkwaardig profiel vertoonde dat hen aan het denken gezet had. Ter hoogte van de Inga-site doorloopt de stroom een versmalde geul, gecombineerd met een aanzienlijk niveauverschil die de mogelijkheid leken te scheppen om een uitzonderlijk machtig hydro-elektrisch potentieel tot stand te brengen. Een zekere Belgische kolonel Van Deuren had zelfs een plan uitgewerkt (en het met hand en tand verdedigd) om zeeschepen de mogelijkheid te bieden tot aan Leopoldstad door te varen...

DOOR GUIDO BOSTEELS

Een meer realistisch concept was eind van de jaren '50 tot staat van rijpheid gekomen. Na het afsluiten van het succesrijke eerste tienjarenplan (1949-1959) stond reeds een tweede tienjarenplan in de steigers en het zag ernaar uit dat de realisatie van het gedroomde Ingaproject het koninginnenstuk van dat tweede plan zou kunnen worden. Helaas heeft de welbekende politieke evolutie die mooie droom doen verzwinden en is er nooit een tweede tienjarenplan tot stand gekomen en natuurlijk is het genoemde project 'tot later' in de kartons blijven zitten.

Onder het Mobuturegime is men er toch in geslaagd twee beperkte onderdelen van het project tot stand te brengen: Inga 1 in 1972 met een vermogen van 351 megawatt (6 turbines) en Inga 2 in 1982 met een vermogen van 1424 megawatt (8 turbines). Door een gemis aan onderhoud zijn deze beide installaties voor een goed deel buiten werking geraakt: respectievelijk zouden er nog slechts 2 à 3 turbines in bedrijf zijn. Af en toe werden deze installaties ook als de witte olifanten van Mobutu Sese Seko bestempeld.

In 1961 waren er plannen voor een Inga 3 (4800 megawatt), ja zelfs voor de zogenaamde 'Grand Inga', een gigantische centrale, zeker een van de grootste ter wereld, met een capaciteit van niet minder dan 39.000 à 40.000 megawatt, alias 40 gigawatt. Gelet op de twijfelachtige reputatie van het politieke

bestel in Congo trokken de banken hun toezegging om Inga 3 te financieren terug en werd dit project ten minste tot 2024-2025 uitgesteld.

Inmiddels is het 'faraonische' Grand Inga-project toch ook niet in de vergeetelheid terecht gekomen en houdt het de levendige aandacht gaande van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, zowel als, uiteraard, van allerlei technische bouwmaatschappijen van wereldformaat. Men is zich wel bewust van het belang van goedkope elektriciteit in talrijke opzichten: economische ontwikkeling van het land, volksgezondheid, voedselveiligheid, enz. Het veralgemeend gebruik van hout en houtskool voor de huishouding van een bestendig aangroeiende bevolking is overigens een onaanvaardbare vorm van verontreiniging van het leefmilieu en meteen ook een oorzaak van ontbossing.

De capaciteit van dit ultieme project zou beslist wel indrukwekkend zijn: die zou te vergelijken zijn met het vermogen van niet minder dan 40 kerncentrales en de behoeften kunnen dekken, niet alleen van heel Congo zelf maar ook van diverse naburige landen. De kostprijs van de geleverde elektriciteit zou matig zijn, zelfs als men rekening houdt met de noodzakelijke aanleg van de elektrische leidingen.

Het spreekt vanzelf dat dit gedroomde potentieel niet zomaar uit de grond kan worden gestampt en dat aan een lange

reeks voorwaarden moet worden voldaan om te vermijden dat eens te meer omvangrijke middelen worden besteed zonder dat de verwachte resultaten worden geboekt. Overigens, vooraleer de buitenlandse geldschietters bereid worden gevonden om de nodige kapitalen ter beschikking te stellen zal in de eerste plaats de politieke structuur van de Republiek voldoende solide en betrouwbaar moeten zijn. Men zal ook aan de plaatselijke bevolking moeten denken die wellicht bij duizenden overgeplaatst zal moeten worden. Voorts rijst de vraag wie in staat zal blijken te zijn om de elektrificatie van het binnenland uit te voeren. Om een gezonde exploitatie van het nieuwe net mogelijk te maken zal ook de Congolese elektriciteitsmaatschappij (de SNEL) hervormd en uitgebouwd moeten worden om het rendement op te brengen waartoe zij thans niet bekwaam lijkt te zijn.

Kortom, de verwezenlijking van deze belangrijke factor van vooruitgang behelst een solide reeks van uitdagingen waarvan men alleen maar kan hopen dat hiertoe de nodige energie kan worden opgebracht. ■